

OSNOVNA ŠOLA BRATOV LETONJA
ŠMARTNO OB PAKI

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ ŠALEŠKE DOLINE

RAZISKOVALNA NALOGA
SPOMLADI 2009 175 LET ŠOLE V ŠMARTNEM OB PAKI

Tematsko področje: ZGODOVINA

Avtorici:

Janja Kamenik, 9. razred
Monika Podvratnik, 9. razred

Mentorica:

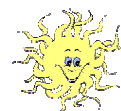
Marija Vodovnik

Šmartno ob Paki, 2008

Raziskovalna naloga je bila opravljena na Osnovni šoli bratov Letonja Šmartno ob Paki.

Mentorica: Marija Vodovnik, pred. učit., univ. dipl. ped.

Datum predstavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

ŠD

KG Preteklost šole / število učencev / zanimivosti / pomembni dogodki / spomini

AV KAMENIK, Janja, PODVRATNIK, Monika

SA VODOVNIK, Marija

KZ 3327 Šmartno ob Paki, SLO, Šmartno ob Paki 117

ZA Oš bratov Letonja, Šmartno ob Paki

LI 2008

IN 175 LET OSNOVNE ŠOLE V ŠMARTNEM OB PAKI.

TD RAZISKOVALNA NALOGA

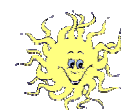
OP VIII, 108 s., 16 tab., 7 graf., 54 sl.

IJ SL

JI sl/en

AI

Namen raziskovalne naloge je bil predstaviti zgodovino osnovne šole v Šmartnem ob Paki. Prvi začetki segajo 174 let nazaj. Ta podatek in številne druge omenjajo različni viri, kot so šolske in pionirske kronike, knjigi spominov, raziskovalne naloge, biltena, slikovno gradivo. Šola je v preteklosti spreminjala podobo, prostore in ime, leta 1962 pa so zgradili novo poslopje, v katerem poteka pouk še danes. Spreminjali pa so se tudi učna tehnologija, oblike dela, dolžina pouka in trajanje osnovnošolske obveznosti. Anketa je pokazala, da se je spreminjal odnos med učitelji in učenci, pozdravljanje, kazni, prihod v šolo in šolske torbe. Pisma, ki so jih napisali številni, učenci in bivši učenci, učitelji in bivši učitelji, delavki šole, ravnatelj in bivši ravnatelji, sporočajo pomembne dogodke, zanimivosti, uspehe učencev ... Ravnatelji poudarjajo enotnost šolskega kolektiva in njegovo pripravljenost za sprejemanje in uresničevanje novosti; učitelji poudarjajo prijetno klimo v kolektivu, pripravljenost učencev in staršev za sodelovanje s šolo; učenci se spominjajo neumnosti, ki so jih počeli, dosežkov, športnih in kulturnih prireditev, tekmovanj, prvih prijateljstev in ljubezni, sklenjenih v osnovnošolskih klopeh. Vsi so ponosni na svojo osnovno šolo, ki danes lovi sončne žarke s kolektorji na strehi in želi vstopiti v družbo ekošol, daje poseben utrip kraju in s svojo usmerjenostjo širi prijateljstvo tako doma kot v tujini.

KEY WORDS DOCUMENTATION

ND

CX The history of the school / number of pupils / interesting facts / important events / memories

AU KAMENIK, Janja, PODVRATNIK, Monika

PP 3327 Šmartno ob Paki, SLO, Šmartno ob Paki 117

PB OŠ bratov Letonja, Šmartno ob Paki

PY 2008

TI 175 YEARS OF SCHOOL IN ŠMARTNO OB PAKI.

DT RESEARCH WORK

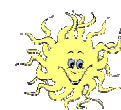
NO VIII, 108 p., 16 tab., 7 fig., 54 pic.

LA SL

AL sl/en

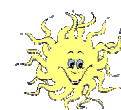
AB abstract

The aim of the research project is to present the history of the primary school in Šmartno ob Paki. The first beginnings go 174 years back. Various sources, like school and pioneer chronicles, two books of memories, research tasks, two bulletins and pictures, mention this and many other pieces of information. The school changed its image in the past; in 1962 they built a new building, where class still takes place today. Didactic technology, work forms, the length of class and primary-school obligations have also changed. The survey showed that the relationship between teachers and pupils, greeting, punishments, arrivals to school and school bags have changed. Letters, written by many, pupils and former pupils, teachers and former teachers, two school employees, the principal and former principals, reveal important events, interesting things, pupils' achievements ... The principals stress the unity of the school working collective and its willingness for receiving and realizing novelties; teachers point out the pleasant climate in the collective, pupils and parents' willingness to co-operate with school; pupils remember follies they did, achievements, sports and cultural events, competitions, first friendships and affections that happened while they were still pupils at the school. All of them are proud of their primary school, which chases after the sunrays through solar collectors on the roof and wishes to enter the company of eco-schools, which gives a special beat to the town and spreads friendship at home and abroad with its orientation.

KAZALO

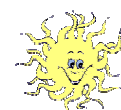
KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA.....	II
KEY WORDS DOCUMENTATION	III
KAZALO.....	IV
KAZALO SLIK.....	V
KAZALO GRAFOV	VII
KAZALO TABEL.....	VII
SEZNAM OKRAJŠAV	VIII
1 UVOD.....	1
2 ZGODOVINSKI PREGLED RAZVOJA ŠOLE	2
2.1 Šolstvo na Slovenskem.....	2
2.2 Osnovna šola v Šmartnem ob Paki od leta 1834 do 1918	4
2.2.1 Pomembni dogodki.....	5
2.2.2 Zanimivosti.....	5
2.2.3 Število učencev	7
2.3 Osnovna šola v Šmartnem ob Paki od leta 1918 do 1962	9
2.3.1 Pomembni dogodki.....	10
2.3.2 Zanimivosti.....	10
2.3.3 Število učencev	14
2.4 Osnovna šola v Šmartnem ob Paki od leta 1962 do danes	16
2.4.1 Pomembni dogodki.....	16
2.4.2 Zanimivosti.....	19
2.4.3 Število učencev	31
2.5 Strokovni delavci šole	33
3 METODOLOGIJA	38
3.1 Opis posameznih raziskovalnih stopenj	38
4 INTERVJUJI IN SPOMINI	39
4.1 Povedali so nam.....	39
4.1.1 Ravnateljica od 1962 do 1967 – Kristina Vah.....	39
4.1.2 Ravnatelj od 1967 do 1974 – Franjo Karažinec	41
4.1.3 Ravnatelj od 1974 do 1982 – Andrej Centrih.....	44
4.1.4 Ravnateljica od 1991 do 2001 – Nevenka Hofer.....	46
4.1.5 Ravnatelj od 2001 do danes – Bojan Juras	49
4.1.6 Spomini nekdanjih učencev.....	52
4.1.7 Spomini nekdanjih delavk	69
4.2 Analiza ankete	79
5 ZAKLJUČEK	83
6 POVZETEK	85
7 ZAHVALA.....	86
8 PRILOGE	87
8.1 Anketa.....	87
8.2 Pisma	89
8.3 Rezultati ankete	93
8.4 Seznam raziskovalnih nalog	101
8.5 Število odličnih učencev.....	105
9 VIRI IN LITERATURA.....	107
9.1 Objavljeni/a viri in literatura	107

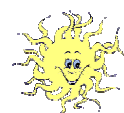
9.2 Neobjavljeni viri.....	108
9.3 Ustna vira.....	109

KAZALO SLIK

Slika 1: Zapis imen prvih učiteljev v Šmartnem ob Paki. (ŠK I, str. 3).....	4
Slika 2: Prvo šolsko poslopje v Šmartnem ob Paki. (RN, str. 4).....	6
Slika 3: Učenci leta 1914. (Foto: last Saša Duha).....	8
Slika 4: Učenci 1. razreda l. 1915. (Foto: last Franca Lesnjaka).....	8
Slika 5: Zapis iz ŠK I v nemškem in slovenskem jeziku. (ŠK I, str. 222).....	9
Slika 6: Friedrichova hiša, ki jo je krajevni šolski svet odkupil 28. maja 1873. (RN, str. 7) 9	
Slika 7: Šola Skorno – Novi kloster v prejšnjem stoletju. (Foto: last Kristine Vah).....	10
Slika 8: Učitelji v šol. l. 1928/29. Stojijo od leve: O. Hudales, M. Piano, M. Vrečko, M. Drojč, sedijo od leve: H. Hudales, K. Presker, A. Rozman, M. Sternad. (ŠK I, str. 298).....	11
Slika 9: Petošolci Državne osnovne šole Šmartno ob Paki 1930/31. (ŠK I, str. 311).....	11
Slika 10: Strani iz izkaza Marije Trap za šol. l. 1936/37 in 1937/38. (Foto: last Maje Mežnar).....	13
Slika 11: Učenci v Skornem, rojeni 1922-1926 z učiteljem Rutterjem, šol. l. 1935/36. (Foto: last Maje Mežnar).....	15
Slika 12: Fotografija učencev iz leta 1949, učitelj Kozovinc. (Foto: last Slavka Glasenčnika).....	15
Slika 13: Urejanje šolske okolice. (PK I, str. 60).....	16
Slika 14: Predsednik ZPM Slovenije Niko Lukež izroča najvišje priznanje Vlasti Špeh, predsednici odbora pionirskega odreda. (ŠK IV, str. 13).....	16
Slika 15: Naslovnica biltena avtoric Slavice Pečnik in Lije Modrijan. (Pečnik / Modrijan 1984).....	17
Slika 16: Kolektiv v šolskem letu 1983/84. (ŠK V, str. 12).....	17
Slika 17: Mladinski pevski zbor je pod vodstvom Anke Jazbec zapel slovensko himno v parlamentu. (ŠK VII, str. 97).....	17
Slika 18: V mednarodnem ekološkem projektu je sodelovalo 20 učencev Sonnenhauptschule iz Gleisdorfa in 20 učencev OŠ bratov Letonja. (ŠK VII, str. 121).....	18
Slika 19: Častna straža v avli šole ob smrti predsednika. (ŠK IV, str. 101).....	20
Slika 20: Učenci so se lotili čiščenja »divjih« smetišč v bližnjih gozdovih. (ŠK IV, str. 105).....	20
Slika 21: Šolsko avlo so krasili številni klobuki, ki so si jih lahko ogledali obiskovalci. (ŠK VII, str. 44).....	21
Slika 22: Med igralci na fotografiji tudi mladi raziskovalki Janja Kamenik in Monika Podvratnik. (ŠK VII, str. 54).....	21
Slika 23: Zahvala otroškemu gledališču Pod kozolcem OŠ bratov Letonja. (ŠK VII, str. 122).....	22
Slika 24: Eko znak je oblikovala ekipa Šmarške mularije. (ŠK VIII, str. 77).....	23
Slika 25: Ravnatelj Franjo Karažinec s Fancetom Bevkom in Branko Jurco. (ŠK III, str. 59).....	25
Slika 26: Tone Seliškar z dobitniki bralnih značk. (ŠK III, str. 70).....	25

Slika 27: Ravnatelj Franjo Karažinec, pisateljica Ela Peroci in pesnik Mile Klopčič. (KS, str. 9).....	25
Slika 28: Pisateljica Neža Maurer in pisatelj Miško Kranjec. (KS, str. 11)	25
Slika 29: Tovarišica Atena pripoveduje mladim kurirjem. (ŠK IV, str. 118)	26
Slika 30: Tudi to šol. l. je šolo obiskal Dedek Mraz. (ŠK IV, str. 118)	26
Slika 31: Pesnica Svetlana Makarovič na prireditvi ob podelitvi Kajuhovih bralnih značk. (ŠK V, str. 27)	27
Slika 32: Božo Kos je narisal nekaj likov iz mladinske literature. (PK III, str. 14).....	27
Slika 33 in slika 34: Pridnim bralcem sta podelila bralne značke skladatelj Janez Bitenc (PK IV, str. 21) in gledališka igralka Ljerka Belak. (PK III, str. 107)	27
Slika 35 in slika 36: Na projektu Spoznajmo Evropo je Andrej Hofer gostil »gospo iz Rusije«, Marjan Marinšek pa je predstavil Švedsko in Piko Nogavičko. (ŠK VI, str. 13).....	27
Slika 37: Rajanje oddelčnih skupnosti z ansamblom Big Beng. (ŠK VI, str. 12)	28
Slika 38: Davisu Shawa, dečku brez staršev, so učenci plačevali šolnino. (ŠK VII, str. 15)	28
Slika 39: Prvi dobitniki bralnih značk iz šolskega leta 1965/66 na podelitvi priznanj pridnim bralcem. (ŠK VII, str. 15)	28
Slika 40: Ob slovenskem kulturnem prazniku so učenci prisluhnili New Swing kvartetu. (ŠK VII, str. 94).....	29
Slika 41: Urška Žolnir, nosilka bronaste kolajne z olimpijskih iger v Atenah, na otvoritvi telovadnice. (ŠK VIII, str. 6)	29
Slika 42: Melita Berzelak, urednica Jane na podelitvi bralnih značk. (KS, str. 73).....	30
Slika 43: Le kdo ne pozna bivše učenke naše šole, Ane Drev? (ŠK VIII, str. 13).....	30
Slika 44: Učenci so sami izdelali lesene rožice, ki pozdravijo obiskovalce sončne šole. (Foto: B. Juras, 2007).	30
Slika 45: Učenci z učiteljem Podgorškom, leta 1963. (Foto: last Draga Meha)	32
Slika 46: Učenci z učiteljico Prašnikar, leta 1963. (Foto: last Vere Slokan)	32
Slika 47 in slika 48: Kolektiv v 60. letih 20. stoletja. (Foto: last Kristine Vah)	41
Slika 49: Fotografija g. Franja Karažinca. (Foto: last Franja Karažinca.).....	43
Slika 50: Strokovni izlet kolektiva v Budimpešto, leta 1969. (Foto: last Franja Karažinca)	43
Slika 51: Strokovni izlet kolektiva v Moskvo, leta 1973. (Foto: last Franja Karažinca)	43
Slika 52: Fotografija ge. Nevenke Hofer. (Foto: last Nevenke Hofer).....	49
Slika 53: Minister Milan Zver v pogovoru z ravnateljem Bojanom Jurasom. (Foto: M. Ažman)	51
Slika 54: Žiga se zahvaljuje ministru g. Milanu Zveru za obisk. (Foto: B. Juras).....	52
Slika 55: Predstavitev in dosežki učencev so zbrani v Šmarški mulariji, katere mentor je bil ravnatelj B. Juras. (ŠK VIII, str. 87).....	52
Slika 56: Učenci petega razreda v šol. l. 1966/67 z razredničarko Marijo Bole. (Foto: last Marije Bole).....	55
Slika 57: Kolektiv OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki v šol. l. 2006/07. (Foto: last Bojana Juras).....	78
Slika 58: Z devetletko so prvošolci dobili tudi nove prostore. (Foto: B. Juras).....	84

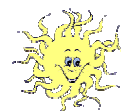

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Število učencev v času od šol. l. 1869/70 do 1917/18.....	8
Graf 2: Število učencev v obdobju od šol. l. 1918/19 do 1961/62.....	15
Graf 3: Število odličnih učencev od šol. l. 1978/79 do 2006/07.....	24
Graf 4: Število odličnih učencev vseh osem let od šol. l. 1978/79 do 2006/07.....	24
Graf 5: Število učencev v obdobju od šol. l. 1962/63 do 2006/07.....	32
Graf 6: Razlogi za obiskovanje šole.....	79
Graf 7: Kazni v šoli.....	80

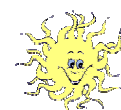
KAZALO TABEL

Tabela 1: Število učencev v obdobju od šol. l. 1869/70 do 1917/18.....	7
Tabela 2: Število učencev v obdobju od šol. l. 1918/19 do šol. l. 1961/62.....	14
Tabela 3: Število učencev v obdobju od šol. l. 1962/63 do šol. l. 2007/08.....	31
Tabela 4: Zakaj ste radi obiskovali šolo?	93
Tabela 5: Kako ste pozdravljali oz. pozdravljate v šoli?.....	94
Tabela 6: Kakšni so bili oz. so učitelji?.....	95
Tabela 7: Kako ste poimenovali oz. poimenujete učitelje?	96
Tabela 8: V čem ste nosili oz. nosite šolske potrebščine?.....	97
Tabela 9: S čim ste prihajali oz. prihajate v šolo?	98
Tabela 10: Kakšne kazni so bile oz. so v šoli?	99
Tabela 11: Raziskovalne naloge od šol. l. 1980/81 do 1985/86.....	101
Tabela 12: Raziskovalne naloge od šol. l. 1986/87 do 1998/99.....	102
Tabela 13: Raziskovalne naloge od šol. l. 1999/00 do 2002/03.....	103
Tabela 14: Raziskovalne naloge od šol. l. 2002/03 do 2007/08.....	104
Tabela 15: Število odličnih učencev od šolskega leta 1978/79 do 2006/07.....	105
Tabela 16: Število odličnih učencev po razredih od šolskega leta 1978/79 do 2006/07... 106	

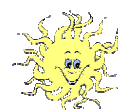

SEZNAM OKRAJŠAV

%	odstotek
°	stopinja
BIH	Bosna in Hercegovina
BIO	biologija
C	Celzija
cm	centimeter
CVIU	Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje
DPM	Društvo prijateljev mladine
dr.	doktor
Država SHS	Država Slovencev, Hrvatov, Srbov
FIZ	fizika
g.	gospod
ga.	gospa
ge.	gospe
go.	gospo
itn.	in tako naprej
JPI	Jugoslovanske pionirske igre
KEM	kemija
KS	Knjiga spominov
Kraljevina SHS	Kraljevina Srbov, Hrvatov, Slovencev
KUD	Kulturno umetniško društvo
LOG	logika
MAT	matematika
ml.	mlajši
MPT	Miha Pintar Toledo
NOB	narodno osvobodilni boj
OE	organizacijska enota
OPB	oddelek podaljšanega bivanja
OŠ	osnovna šola
oz.	oziroma
PA	Pedagoška akademija
PIL	Pionirski list, Pisani list
PO	pionirska organizacija
prof.	profesor
PRU	predmetni učitelj
R	Republika
r.	razred
RK	Rdeči križ
RN	raziskovalna naloga
roj.	rojen, rojena
RS	Republika Slovenija
RTV	radiotelevizija
SFRJ	Socialistična federativna republika Jugoslavija
SIS	samoupravna interesna skupnost
SLO	slovenščina

SO	skupščina občine
SR	socialistična republika
stol.	stoletje
str.	stran
ŠK	šolska kronika
šol. l.	šolsko leto
svet.	svetovna
TAM	Tovarna avtomobilov Maribor
TD	telovadno društvo
THV	tehnična vzgoja
TOZD	temeljna organizacija združenega dela
TV	televizija
TVD	telovadno društvo
UNICEF	The United Nations Children's Fund
VIZ	vzgojno-izobraževalen
ZGO	zgodovina
ZEM	zemljepis
ZKP	Zavod za kulturno promocijo
ZPMS	Zveza prijateljev mladine Slovenije

1 UVOD

Sva Janja Kamenik in Monika Podvratnik. Že osmo leto sva učenki OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki. V teh letih sva doživeli marsikaj lepega in zanimivega, pridobili nove prijateljice in prijatelje, spoznali nove sošolce in sošolke, razumevajoče ter prijazne učitelje in učiteljice, marljive snažilke, kuharice z izvirnimi zamislimi, zanimivega hišnika in skrbnega ravnatelja, sklenili trdnejša prijateljstva, občutili prvo ljubezen, pridobili veliko znanja ter preživeli številne vzpone in padce, prepotovali del Republike Slovenije in pokukali v tujino, izdelali veliko seminarskih in raziskovalnih nalog, sodelovali v raznih projektih in bili uspešni na mnogih tekmovanjih. V teh letih sva živeli z vsemi skrivnostmi, ki jih ta šola skriva za svojimi zidovi. Spomladi leta 2004 sva bili prisotni na proslavi ob praznovanju 170. obletnice šole, zato sva bili prepričani, da se je pričel pouk septembra 1833, kar pa s pomočjo pisnih virov ne moreva potrditi. Iz pogovorov s starši in učitelji sva izvedeli, da se je ves ta čas šola nenehno razvijala in spreminjala, da so skupaj z njo rasle številne generacije. Tako sva v lanskem šolskem letu sklenili na pobudo g. ravnatelja, da tudi sami sistematično raziščeva, kaj vse se je zgodilo v teh letih, in to predstaviva v raziskovalni nalogi. Najina naloga bo tako lahko pomemben vir pri 175. obletnici šole.

Šolstvo se je v Šmartnem ob Paki z leti spreminjalo, dopolnjevalo, izboljševalo. Doživljalo je svoje vzpone in padce. Številne zanimive podatke sva izbrskali v šolskih in pionirskih kronikah, v Knjigi spominov in Zlatih knjigah, v publikacijah, ki so jih izdali na šoli ob 150. obletnici in 160. obletnici šolstva v Šmartnem ob Paki. Marsikaj zanimivega so nama napisali in povedali bivši ravnatelji in ravnateljice, učitelji in učiteljice, drugi delavci šole ter seveda tudi učenci. Izdelali sva tudi anketo. Ko sva izdelovali to nalogo, sva bili večkrat presenečeni, kako se je pouk v osnovni šoli z leti spreminjal, kako so učenci doživljali osnovnošolska leta, kako so spremljali delo starši, lokalno okolje, kako so nekateri učenci raje hodili v šolo kot drugi, kako se je spreminjal odnos do skupne lastnine ter kako so se spreminjali odnosi med učenci, med učitelji in učenci, kaj vse se je poleg pouka še odvijalo za šolskimi zidovi ...

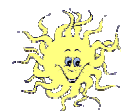
Zavedava se, da je vsaka šola pravzaprav odsev okolja, v katerem se nahaja. Torej povezava šole s krajem in kraja s šolo ni zanemarljiva. To še zlasti velja za manjši kraj, kot je naš. Tako je šola s svojimi številnimi dejavnostmi pustila neizbrisen pečat našemu kraju. Našo šolo so obiskovali učenci številnih generacij, se kot odrasli uveljavili na svojem poklicnem področju in postali znani. Šolo so vodili zavzeti ravnatelji in ravnateljice, tu so velik del svojega življenja aktivno delovali številni učitelji in učiteljice, delavke in delavci šole. Vsi so v šoli pustili svoje sledi.

Skozi zgodovino je prav ta stavba, ki vzbuja različna čustva in občutke, ustvarila trdno vez s krajem in kot taka pogosto bila nosilka številnih kulturnih in drugih dejavnosti.

V zahvalo vsem tistim, ki so na naši šoli »gulili« in še »gulite« šolske klopi; tistim, ki so poučevali in še poučujete; tistim, ki so vodili in vodite, in vsem tistim, ki so kakorkoli povezani s to stavbo, sva zbrali spomine in dogodke, ki vas bodo popeljali po poti, ki je ena najbolj žlahtnih.

V čast nama je, da sva prav midve tisti, ki bova odstirali prah pozabe s poti, ki vodi do enega samega cilja – znanja.

Pravijo, da se kolo časa neusmiljeno vrti naprej. V tej nalogi pa imate priložnost se zavrteti nazaj skozi zgodovino šolstva v Šmartnem ob Paki. Verjameva, da bo to potovanje zanimivo in poučno.

2 ZGODOVINSKI PREGLED RAZVOJA ŠOLE

2.1 Šolstvo na Slovenskem

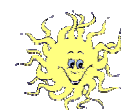
Po naselitvi našega ozemlja se je tudi vzgoja otrok prenesla na ta prostor. V tem času se je razlikovala glede na spol otroka in potrebe skupnosti in je skrbela za njihov osebni razvoj. Pokristjanjevanje v srednjem veku pa je spodbudilo zavestno vzgojno akcijo, ki je zajela odrasle in otroke. Prva navodila lahko najdemo v pismu misijonarja Alkuina v pismu Karlu Velikemu, leta 796. Ker so misijonarji poučevali nepismene, so učenci ponavljali verske obrazce v domačem jeziku tako dolgo, da so jih znali na pamet. Ustanovitev šol je bila za Karla Velikega potrebna zlasti za vzgojo duhovščine. V samostanske šole pa so benediktinci sprejemali tudi plemiške otroke. (Cimperle / Vovko 1987, str. 7-10) Poleg samostanskih so v srednjem veku nastajale še župnijske, mestne in stolne šole, vendar za Šaleško dolino ni ohranjenih podatkov, najbližja samostanska šola je bila v 13. stol. v Gornjem Gradu, v 14. stol. pa pri frančiškanih v Celju. V tistih časih sistematičnega izobraževanja ni bilo. V Šaleški dolini so prve šole organizirali protestantje, ki so želeli, da bi ljudje začeli brati sveto pismo v maternem jeziku. Težnja, da bi se poleg plemičev začeli izobraževati tudi »navadni ljudje«, je povzročila ustanavljanje prvih osnovnih šol. Sredi 17. stoletja je bila reformacija v Šaleški dolini zatrta, kar je bil tudi eden od vzrokov, da je nastajajoče osnovno šolstvo izginilo za skoraj 200 let. V 18. stoletju se je ponovno pojavila težnja po dvigu splošne izobrazbe. Ta težnja se je pojavila še posebej na Kranjskem, kjer je prosvetljenec Blaž Kumerdej predlagal cesarici Mariji Tereziji načrt za organiziranje šol na tem področju. 6. 12. 1774 je izšel eden prvih zakonov v Evropi, ki je določal obvezno osnovno šolanje za vse. Šola je bila sicer obvezna za vse, vendar ni bila enotna. Ta zakon se je imenoval »Splošna šolska naredba«. Nastale so tri vrste šol:

a) Trivialke so ustanavljali na kmetijskih področjih, torej tudi v naših krajih. V njih so izvajali najosnovnejšo obliko izobraževanja. Iz te šole ni mogel nihče prestopiti na katerokoli drugo. Učni načrt je obsegal le branje, pisanje in računanje ter verouk, ki je bil hkrati tudi glavni predmet. Učitelj je bil istočasno tudi cerkovnik, šolo pa je nadzoroval krajevni duhovnik, ki je dajal učitelju navodila za pouk in tudi sam poučeval verouk. Dve tretjini razpoložljivega časa so porabili za obdelavo veroučne snovi, tretjina je bila namenjena ostalim predmetom. Šolska obveznost je bila šestletna, od 6 do 12 leta. Glavni namen te šole je bil odpraviti vsesplošno nepismenost, hkrati pa vzgojiti mlade v pokorne podanike cerkve. Pod okriljem šoštanjskega župnika Frančiška Ksaverija Ettla je v Šoštanju cerkovnik in organist Janez Roser odprl edino trivialko v naši okolici v mežnariji zraven cerkve svetega Mihaela, leta 1777.

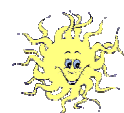
b) Normalne šole so bile v glavnem namenjene meščanskim otrokom in so bile le v večjih mestih.

c) Glavne šole so obiskovali le otroci plemičev. Navadno so bile take šole le v glavnih mestih posameznih dežel. (Ravnikar 1989, str. 15-50)

V srednjem veku so se učitelji pri določanju vsebine učne snovi ravnali po stanu učencev. Plemiškim otrokom so podajali že elemente latinske gramatike (slovnice), retorike (govorništva) in srednjeveškega prava. Revnejšim učencem pa so podajali snov predvsem iz verskih nauk, branja in petja.

V zadnjih stoletjih srednjega veka so te šole zaradi pojava univerz, ki so jim odvzele najboljše učence in učitelje, postale veliko manj pomembne, pa tudi njihova učna raven je močno padla. Za učni jezik pa se je v njih namesto latinščine postopoma uveljavljala materinščina učencev. Pri nas je bila to nemščina. V času protestantizma naj bi učitelji mestne in kmečke otroke učili brati in pisati v slovenščini. Poleg osnovnih šol je Trubar v svoji Cerkovni ordningi predvidel tudi poklicne protestantske šole. V prvi polovici 19. stol. na Štajerskem skorajda ni bilo šole v slovenskem jeziku, bile pa so redne in nedeljske šole, šolska obveznost pa je bila podaljšana do 15. leta starosti. V revolucionarnem letu 1848 so zahtevali pouk v osnovnih in srednjih šolah v maternem jeziku. S šolsko reformo so postale šole državne in deželne ustanove, osemletna šola je postala obvezna, šole je bilo potrebno ustanoviti v vseh krajih, kjer je bilo več kot 40 otrok. Leta 1869 so ustanovili meščanske šole. Leta 1929 so uvedli razrede, oddelke in ocene, kot jih poznamo danes, skupni pouk za deklice in dečke ter prepovedali telesne kazni. V času druge svet. vojne so bili glavni predmeti učenje nemščine, življenjepisa Adolfa Hitlerja, petje in vojaške vaje. Slovenski učitelji so bili v šoli prava redkost. Po drugi svetovni vojni so umaknili verouk. Najpomembnejša prelomnica povojnega osnovnega šolstva je bila nedvomno šolska reforma iz leta 1958, s katero je bila uvedena osemletna šolska obveznost brez olajšav. Leta 1973 so pričeli uvajati malo šolo. (Cimperle / Vovko 1987, str. 11-104)

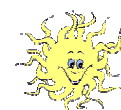

2.2.1 Pomembni dogodki

Šola je osnovana leta 1832 (ŠK I, str. 354), prvo šolo so začeli graditi v Šmartnem ob Paki leta 1832 in so jo zgradili do leta 1834. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 27) Na prošnjo domačinov so za prvega učitelja leta 1834 nastavili Ruperta Kapuna. S šolskim zakonom, dne 25. 5. 1869, je dotedanje cerkveno nadzorstvo šol ukinjeno, kot nadzorne oblasti so postavili krajne, okrajne in deželne šolske svete. Zakon z dne 14. 5. 1869 je omogočil rabo materinščine kot učnega jezika, torej slovenščine. Novi zakon je uvedel tudi nove predmete: risanje, petje, telovadbo, ženska ročna dela in realije, to je zemljepis, zgodovino, prirodopis in prirodoslovje, ter določil šolsko obveznost na osem let. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 8) Po ukazu deželnega šolskega sveta za Štajersko z dne 15. 7. 1880 je okrajni šolski svet v Šoštanju izdal odlok o odprtju dvorazrednice v Šmartnem ob Paki s šolskim letom 1880/81. Z adaptacijo Friedrichove hiše je bilo to mogoče. Leta 1889 se je šola povečala v trirazrednico. Ukaz deželnega sveta z dne 25. 5. 1905, da se šola v Šmartnem ob Paki razširi v štirirazrednico, je doživel svojo uresničitev šele leta 1907. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 9) 4. novembra 1897 je bila ustanovljena podružnična šola Skorno – Novi klošter, na kateri je bil celodnevni pouk tri dni tedensko v zimskem semestru, v letnem semestru pa pet dni. Jurij Pilih je bil prvi učitelj na tej šoli. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 10)

2.2.2 Zanimivosti

Do leta 1882 se je šol. l. pričelo oktobra, končalo pa avgusta. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 11) Z odlokom iz 25. maja 1905 je deželni šolski svet trirazrednico razširil v štirirazrednico (ŠK I, str. 95), kar so odlašali do konca marca 1907. Ker je bil šolski okoliš v Šmartnem ob Paki zelo velik, hribovit, in ker so morali otroci hoditi v šolo tudi več kot uro, so učenci prvega razreda od leta 1904 hodili v šolo popoldan, kljub temu, da je deželni šolski svet zahteval razširitev trirazrednice z ekskurandno postajo v Skornem. S tem se domačini niso strinjali. (ŠK I, str. 97) Krajevnemu šolskemu svetu v Šmartnem ob Paki je Okrajno glavarstvo v Slovenj Gradcu poslalo zahtevo za izvrševanje njihovih zahtev, ker ni bila omogočena otvoritev šole, z grožnjo načelniku krajevnega šolskega sveta. (ŠK I, str. 139, 140) Leta 1909 so na območni učiteljski konferenci govorili tudi o preureditvi obstoječega učnega načrta za ljudske šole, in sicer za učenja jezika, računstva in prirodoslovja. (ŠK I, str. 141) Iz dopisa 22. decembra 1909 Krajevnemu šolskemu svetu lahko razberemo, da je bilo 27. novembra 1909, ob 9. uri v učilnici Marije Puc samo 6° C. Ker strežnica ni pripravila kuriva, so morali otroke predčasno spustiti domov. Opozarjali so tudi na težave s kurjenjem v Skornem, kjer je učitelj Pilih dvakrat poslal otroke predčasno domov, saj se je v učilnici preveč kadilo. Okrajno glavarstvo je zahtevalo, da se peč popravi med počitnicami, opozorili na onesnažene učilnice in stranišča ter zahtevali, da se to čimprej uredi. Zahtevali so, da mora biti ob začetku pouka temperatura v učilnicah 13° C do 15° C, vsi šolski prostori pa se morajo dnevno pomesti in pomiti. (ŠK I, str. 143, 144) Opozorili so še na ugotovitve zdravnika ob obisku šolskih prostorov, da je šolsko poslopje zelo umazano, temperatura v učilnicah je med 7,2° in 8° C, in da je odtok v enem stranišču zamašen, zato voda ne odteka. Zahtevali so, da se napake takoj odpravijo. (ŠK I, str. 145), v dopisu 7. marca in 27. aprila 1910 pa so ponovno opozorili na redno pometanje učilnic. (ŠK I, str. 146) Iz dopisov Okrajnega šolskega sveta Šoštanj Krajevnemu šolskemu svetu pa izvemo še, da je 22. 6. 1884 meril šolski vrt 325 m² in da je bil zanj odgovoren šolski vodja kot

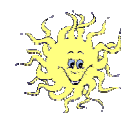

šolski vrtnar, da je bil del vrta namenjen gojenju zelenjave, del je bila drevesnica, del je služil za učne namene šolarjem v sadjarstvu, vinogradništvu ... (ŠK I, str. 148, 149) Iz dopisa 10. 8. 1910 izvemo, da je potekal pouk v dveh stavbah, da so kurili z drvmi in premogom, in da je na šoli vodja Šolske matice. (ŠK I, str. 160) Iz dopisa 24. 7. 1911 izvemo, da so zavrnilo prošnjo o trajni uveljavitvi poldnevnega pouka. (ŠK I, str. 154) V šolskem letu 1911/12 je na učiteljski konferenci nadučitelj predlagal nabavo droga, bradlje, vrvi, žog, priprave za skakanje ter počrnitev šolskih tabel, v prvem razredu naj bi se naredila priprava za postavljanje črk ter zamenjala razbita okenska stekla, kar so tudi potrdili. (ŠK I, str. 170, 171) Ob nadzoru šole, 22. 3. in 7. 5. 1912, je bilo ugotovljeno in zapisano, da se šolski prostori še vedno neprimerno čistijo, da je potrebno počriniti table v vseh učilnicah, za 2. razred je bilo potrebno kupiti nov toplomer ali termometer, da je stenski zemljevid dežele Štajerske zastarel in poškodovan, zato naj kupijo novega, postaviti se morata bradlja in drog, šolska ograja in šolski vodnjak se morata temeljito popraviti, in sicer do 31. 10. 1912. (ŠK I, str. 174, 175) Pri nadzoru šole 22. 4. 1913 je bilo ugotovljeno, da so prostori še vedno slabo očiščeni, da je potrebno nabaviti potrebne slike za zemljepis in zgodovino ter slike živali. (ŠK I, str. 182, 183)

V začetku 20. stoletja so šolska naznanila, podobna današnjim spričevalom, razdelili štirikrat letno. Številčne ocene za posamezne predmete so bile od 1 do 5. Enica je bila v tem času najboljša ocena. Šolski obisk je bil v zimskih mesecih zelo dober, najslabši pa spomladi zaradi dela na polju. Starše, ki niso pošiljali otrok redno v šolo, so kaznovali z denarno ali zaporno kaznijo. Šola je bila v začetku 20. stol. nekajkrat zaprta za določen čas zaradi nalezljivih bolezni otrok, zaradi pomanjkanja učiteljev, 15. junija 1915 pa zaradi nastanitve vojakov v novi šoli. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 12-18)

Slika 2: Prvo šolsko poslopje v Šmartnem ob Paki. (RN, str. 4)

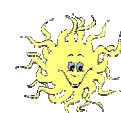
2.2.3 Število učencev

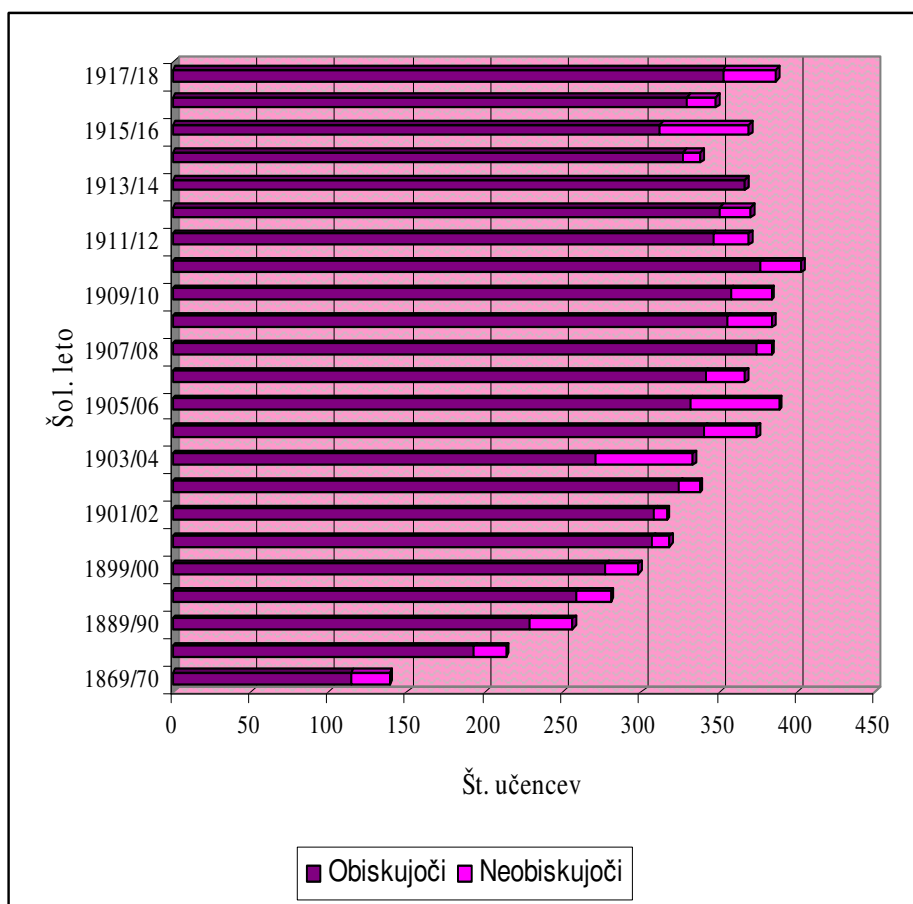
Za obdobje od šolskega leta 1834/35-1868/69, 1870/71-1883/84, 1885/86-1888/89, 1890/91-1893/94, 1896/97-1897/98 nisva našli podatkov.

Tabela 1: Število učencev v obdobju od šol. l. 1869/70 do 1917/18.

	Št. vpisanih/ šoloobveznih	Število aktivnih	Centralna šola	Podružnična šola	Vir
1869/70	139	114	114	ni podatka	ŠK I, str. 4
1884/85	213	193	193	ni podatka	ŠK I, str. 14
1889/90	256	228	228	ni podatka	ŠK I, str. 17
1894/95	280	258	258	ni podatka	ŠK I, str. 23
1899/00	298	277	244	33	ŠK I, str. 33
1900/01	318	307	265	42	ŠK I, str. 37
1901/02	316	308	266	42	ŠK I, str. 40
1902/03	337	324	275	49	ŠK I, str. 43
1903/04	333	271	226	45	ŠK I, str. 47, 48
1904/05	374	340	289	51	ŠK I, str. 50
1905/06	388	331	293	38	ŠK I, str. 67, 82
1906/07	366	341	280	61	ŠK I, str. 89, 91
1907/08	383	373	307	66	ŠK I, str. 107, 109
1908/09	384	355	292	63	ŠK I, str. 120, 121
1909/10	383	357	298	59	ŠK I, str. 133, 134
1910/11	402	376	320	56	ŠK I, str. 151
1911/12	369	346	295	51	ŠK I, str. 166, 167
1912/13	370	350	284	66	ŠK I, str. 175, 176
1913/14	366	366	290	76	ŠK I, str. 183, 184
1914/15	338	327	280	47	ŠK I, str. 191
1915/16	369	312	265	47	ŠK I, str. 200
1916/17	348	329	285	44	ŠK I, str. 208
1917/18	386	352	304	48	ŠK I, str. 216

Iz tabele je razvidno, da v ŠK I ni podatkov o učencih za vsa šolska leta, da veliko vpisanih oz. šoloobveznih otrok ni obiskovalo pouka in da je število učencev nihalo. V kronikah sva prebrali, da so se nekateri preselili, nekateri otroci pa celo umrli zaradi nalezljivih bolezni ali nesreč. Postavlja pa se nama več vprašanj glede načina izvajanja pouka, če upoštevamo dejstva, da je pouk potekal v neustreznih ali manj ustreznih prostorih, da je primanjkovalo učiteljev, da so bili v razredih učenci različnih starostnih skupin ...

Graf 1: Število učencev v času od šol. l. 1869/70 do 1917/18.

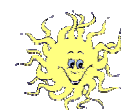
Iz grafa vidimo, da se je število šoloobveznih otrok spreminjalo, da je bilo največje število otrok, ki niso obiskovali pouka, v šol. l. 1903/04, 1905/06 in 1915/16. Kateri so vzroki za manjši obisk v šol. l. 1903/04, 1905/06, ne vemo. Obisk šole pa je bil v šol. l. 1917/18 slab zaradi I. svet. vojne. Za obdobje od ustanovitve šole do konca I. svet. vojne za več let ni podatkov, zato iz grafa ne moremo natančno razbrati dejanskega povečanja oziroma zmanjšanja števila učencev v posameznih šolskih letih. Dejstvo pa je, da je število otrok, ki so obiskovali pouk, raslo tudi zaradi tega, ker se je podaljševal čas osnovnega šolanja.

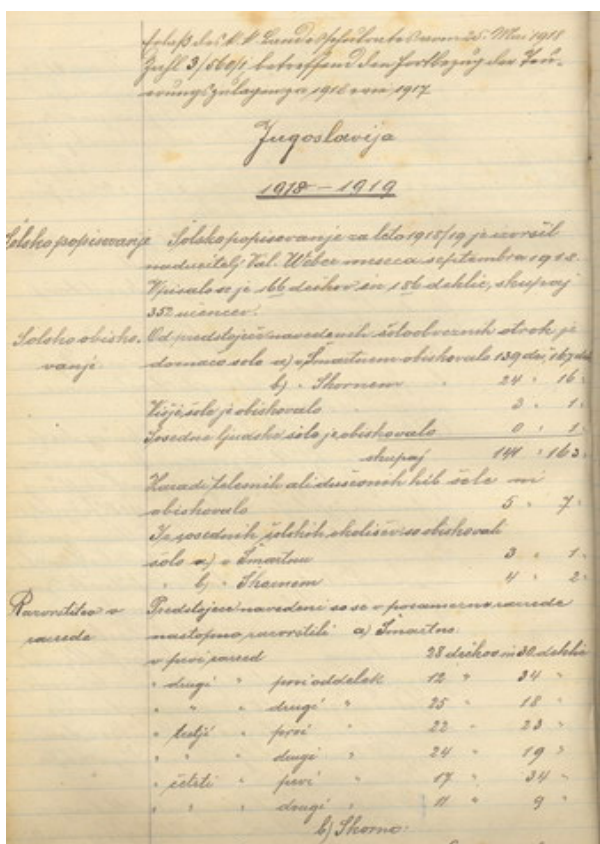
Slika 3: Učenci leta 1914. (Foto: last Saša Duha)

Slika 4: Učenci 1. razreda l. 1915. (Foto: last Franca Lesnjaka)

2.3 Osnovna šola v Šmartnem ob Paki od leta 1918 do 1962

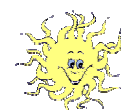

Slika 5: Zapis iz ŠK I v nemškem in slovenskem jeziku. (ŠK I, str. 222)

Podatke za to obdobje sva črpali iz Šolskih kronik I in II, iz biltena »150. let organiziranega osnovnega šolstva v Šmartnem ob Paki« in iz raziskovalne naloge Mladih zgodovinarjev »Šolstvo med NOB«, ki je bila izdana leta 1981. Zanimivo je dejstvo, da je pred šolskim letom 1918/19 v ŠK I država poimenovana kot »Jugoslavija«, čeprav je bilo uradno ime držav v tem šolskem letu Država SHS in Kraljevina SHS.

Slika 6: Friedrichova hiša, ki jo je krajevni šolski svet odkupil 28. maja 1873. (RN, str. 7)

2.3.1 Pomembni dogodki

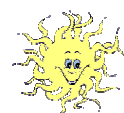
V Skornem je šola gostovala na domačiji Polakovih vse do šol. l. 1923/24, ko je bilo zgrajeno novo poslopje. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 24) V šoli so zasvetile luči v šol. l. 1925/26, ko je bila v občini napeljana električna. (RN, str. 6) V šol. l. 1927/28 je Ministrstvo prosvete razširilo štirirazrednico v petrazrednico. (ŠK I, str. 279) 30. septembra 1929 Ministrstvo za prosveto izda odlok, s katerim postane 5. decembra 1929 šola v Skornem samostojna. (ŠK I, str. 299) Z odlokom z dne 24. junija 1933, ob 100-letnici šole, se šola razširi v šestrazrednico. Od prvega do četrtega razreda se je imenovala osnovna šola, od petega do šestega razreda pa višja narodna šola. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 27) V šol. l. 1948/49 prične izhajati šolsko glasilo »Kmet« (Jožeta Letonje). (ŠK I, str. 398) V tem šol. l. uvedejo tudi šolsko mlečno kuhinjo. (ŠK I, str. 400) Sedemletka se je v šol. l. 1950/51 preimenovala v nižjo gimnazijo in osnovno šolo. (ŠK I, str. 406) V tem šol. l. se podaljša učna obveznost na osem let. (ŠK II, str. 2) Dosedanja trirazredna nižja gimnazija se spremeni v štirirazredno. Prvi in drugi razred nižje gimnazije se vključita v sistem osemletnega obveznega šolanja. (ŠK II, str. 2) V šol. l. 1951/52 se je obnovil tretji razred gimnazije. (ŠK II, str. 14) V šol. l. 1953/54 so pričeli s pripravami za izgradnjo nove šole (ŠK II, str. 21), pričneta delovati pionirska in taborniška organizacija (ŠK II, str. 23), gradila se je tudi velika namenska knjižnica. (ŠK II, str. 23) V šol. l. 1954/55 se je preimenovala nižja gimnazija v osemletno šolo. (ŠK II, str. 24) V šol. l. 1957/58 so pričeli s šolsko reformo, pouk se je začel izvajati v dveh izmenah. (ŠK II, str. 42) Julija 1959 so pričeli z gradnjo novega šolskega poslopja. (ŠK II, str. 51) V šol. l. 1959/60 so pričeli pisati Pionirsko kroniko (PK I, str. 1), 26. marca 1960 so ustanovili Pionirsko šolsko zadrugo. (PK I, str. 2)

Slika 7: Šola Skorno – Novi kloster v prejšnjem stoletju. (Foto: last Kristine Vah)

2.3.2 Zanimivosti

Obe šolski poslopji sta ostali med vojno nepoškodovani. (RN, str. 6) Zaradi španske bolezni se je pouk v šol. l. 1918/19 pričel 3. januarja in zaključil 14. avgusta. Učenci so bili v 8. oddelkih štirih razredov. Učni jezik je bil slovenski, nemškega so ukinili. (ŠK I, str. 222-228) Zaradi premajhnega števila učilnic je potekal pouk dopoldne od 9. in popoldne od 13. ure. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 26) Šol. l. 1919/20 se je pričelo 4. novembra 1919. (ŠK I, str. 229) V tem šol. l. v Skornem ni bilo učitelja do 16. julija 1920. (ŠK I, str. 230) V šol. l. 1920/21 so na šoli prvič potekale božične, velikonočne in binkoštno počitnice. (ŠK I, str. 237) Do tega šol. l. so učenci prejeli šolska naznanila štirikrat letno, od šol. l. 1921/22 pa so 31. marca prejeli polletna naznanila, 31. julija pa zaključna naznanila in izkaze o šolskem napredku. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 28) V šol. l. 1922/23 je na šoli prvič potekal

dopolnilni pouk (ŠK I, str. 252), v 2., 3. in četrti razred je bila uvedena srbohrvaščina (Pečnik / Modrijan 1984, str. 27), učenci so odšli na nekaj izletov (ŠK I, str. 252), zaradi izenačitve počitnic z ostalimi področji so pričeli s poukom 3. septembra, šol. l. pa so zaključili 26. junija. Takšen koledar se je ohranil z razliko enega do dveh dni vse do druge svetovne vojne. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 26) V šol. l. 1924/25 je bil uveden nerazdeljen dopolnilni pouk. (ŠK I, str. 259) V šol. l. 1925/26 so pričeli ocenjevati vedenje, napredek, pridnost in zunanjo obliko. (ŠK I, str. 269) V šol. l. 1926/27 so bili učni predmeti naslednji: nauk o veri in morali, slovenski jezik, srbohrvaški jezik, začetni stvarni pouk, zemljepis, zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev, računstvo z geometrijskim oblikoslovjem, spoznavanje prirode, risanje, lepopisje, ročna dela za dečke in deklice, petje, telovadba in mladinske igre. Učenci so imeli od 22 do 28 ur pouka. (RN, str. 18) V šol. l. 1927/28 se je pouk izvajal trikrat na teden tudi popoldan (ŠK I, str. 284), izvajati so začeli nov »Pravilnik o posječanju šole in obravnavanju šolskih zamud«, s katerim se je šolski obisk znatno izboljšal. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 31) Šol. l. 1928/29 se je pričelo 1. oktobra (ŠK I, str. 287), učenci pa so bili naročeni na revijo Matica. (ŠK I, str. 291) Šol. l. 1929/30 se je pričelo 15. septembra (ŠK I, str. 299), v šoli so uvedli razredne hranilnice, decembra so priredili Miklavžev večer. (ŠK I, str. 300) Od 1930 so dobili učitelji občinska stanovanja, za katera so plačevali stanarino, poročen učitelj je prejel v zimskih mesecih 2 m³ drv, samski polovico manj, upravitelj pa, kolikor jih je rabil. (ŠK I, str. 299) Šol. l. 1930/31 se je pričelo 1. septembra (ŠK I, str. 304), pouk se je vršil, kadar so imeli udeleženci čas (ŠK I, str. 311) in je potekal le v treh sobah, saj se je v eni učilnici začel udirati pod. Šolski nadzorniki so vzroke slabega učnega uspeha pripisovali tudi dotrajanosti šolskih prostorov. (RN, str. 6)

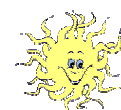

Slika 8: Učitelji v šol. l. 1928/29. Stojijo od leve: O. Hudales, M. Piano, M. Vrečko, M. Drojč, sedijo od leve: H. Hudales, K. Presker, A. Rozman, M. Sternad. (ŠK I, str. 298)

Slika 9: Petošolci Državne osnovne šole Šmartno ob Paki 1930/31. (ŠK I, str. 311)

V šol. l. 1931/32, ki se je pričelo 1. septembra, je spomladi za ošpicami zbolela več kot polovica otrok. (ŠK I, str. 314, 316) V šol. l. 1933/34 se je pričel pouk 1. septembra, mladinski pevski zbor je nastopil na tekmovanju v dvorani Union v Ljubljani pod vodstvom učitelja, pevovodja Oskarja Hudalesa, s pesmijo Biba leze, ki jo je uglasbil domači organist Franc Klančnik ml., 24. junija pa je šola postala šestrazrednica. (ŠK I, str. 325, 329) V tem šolskem letu je poteklo 100 let, od kar je obstajala v Šmartnem šola. (ŠK I, str. 331) Šol. l. 1934/35 se je pričelo 4. septembra, 10. oktobra pa ni bilo pouka zaradi smrti kralja Aleksandra I. (ŠK I, str. 332) V šol. l. 1937/38 so uvedli namesto izraza »razred« izraz »oddelek«. Oddelek je vključeval učence, ki jih poučuje en učitelj v eni učni sobi. (ŠK I, str. 355) V šol. l. 1939/40 so učenci skupaj z učitelji izvedli nekaj pogozdovnih akcij, z

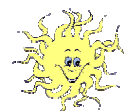
odlokom so določili število pisnih šolskih nalog, spremenili so tudi čas opravičevanja odsotnosti učencev. (ŠK I, str. 364)

V tridesetih letih so učenci nosili šolske potrebščine največkrat v cekarjih. Zvezki so bili posebno po letu 1931 silno dragoceni, zato so popisali tudi platnice. Pogosto so uporabljali kar vrečke, ki so jih dobili v trgovini. Zvezki so bili črtani in brezčrtni, za računstvo pa so uporabljali zvezke s karo obliko črt. Tudi dobre stare tablice s kamenčki so bile redna vsebina cekarjev, posebno za mlajše učence. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 32, 33)

Večina učencev je imela dve obleki. Eno so nosili ob delavnikih. K tej je obvezno sodil tudi predpasnik za deklice. Druga obleka pa je bila »nedeljska«. Poleti so prihajali v šolo bos, pozimi pa v čevljih in tudi v coklah. Zimske obleke za deklice sta sestavljala tanko krilce in volnena jopica. (Pečnik / Modrijan 1984, str. 33)

V času druge svetovne vojne niso pisali v ŠK I, je pa gospa Frida Jančič nekaj o tem obdobju zapisala kasneje. Šola je bila leta 1941 sedemrazredna, pouk je potekal v dveh šolskih poslopih, in sicer v nemškem jeziku. (ŠK I, str. 373) Učitelji so učence pogosto kaznovali, najpogosteje s telesnimi kaznimi. Ko je nekoč učenec Turinek zamudil na kopanje tri minute, ga je učitelj zgrabil in vrgel v globoko Savinjo, tako da se je skoraj utopil. Ker se je prehladil, je čez nekaj dni umrl. Tako je bil šolski obisk, zaradi strahu domačinov pred strogimi kaznimi, dober. Znanje je bilo slabo, zlasti pri matematiki. (ŠK I, str. 377) Do 15. oktobra 1943 je bila šola štirirazredna. (ŠK I, str. 379) Šolska poslopja so popravljali toliko, da je pouk lahko potekal v štirih sobah, primanjkovalo pa je učil in učnih pripomočkov. (ŠK I, str. 380) Najprej je bil upravitelj Herbert Svette; ko je leta 1942 odšel na fronto, ga je nasledil upravitelj Rudolf Pfeiff. (ŠK I, str. 376) V šol. l. 1944/45, od 12. septembra naprej, ni bilo več pouka, ker so po napadu okupatorja na Šmartno trije učitelji zbežali v Celje. (ŠK I, str. 376)

Šol. l. 1946/47 se je pričelo 15. septembra, oktobra pa so bili na šoli ustanovljeni pionirski odredi in pionirske čete, učenci so v akciji jeseni pobirali žir, spomladi pa koloradskega hrošča. (ŠK I, str. 383-389) Šol. l. 1947/48 se je pričelo 15. septembra, končalo 26. junija, prvič so organizirali izpit za prehod iz osnovne šole v 1. razred gimnazije, na šoli sta delovali učiteljska in šolarska knjižnica. (ŠK I str. 390-394) V šol. l. 1948/49 se je zaposlila učiteljica Ivanka Prašnikar, učenci so lahko naročili revijo Pionir, Pionirski list in Ciciban, roditeljski sestanki so bili slabo obiskani, na šoli je deloval pionirski odred »Kmet«, spomladi so dobili radio, za učence so izvedli zdravniški pregled. (ŠK I, str. 395-399) V šol. l. 1950/51 je postal ravnatelj Avgust Rozman. (ŠK II, str. 1) Trirazredna nižja gimnazija se je spremenila v štirirazredno, prvi in drugi razred nižje gimnazije sta se vključila v sistem osemletnega obveznega šolanja. Spremenil se je tudi učni načrt. Nižji tečajni izpit na nižji gimnaziji je bil s tem šolskim letom odpravljen. Zaradi pomanjkanja prostora je imel prvi razred popoldanski pouk. (ŠK II, str. 2) Delo v šoli je bilo moteno zaradi pomanjkanja zvezkov, knjig, pripomočkov, zaradi odnosa domačih do šole in šolskega dela, zaradi popoldanskega pouka in zaradi gripe. (ŠK II, str. 5, 6) Šolski obisk je bil zadovoljiv kljub pomanjkanju oblačil in obutve dijakov. V šolski kuhinji, ki je zaradi pomanjkanja prostorov pričela s svojim delom šele v drugem polletju, je kosilo 50 otrok. Pouk telesne vzgoje je bil v zimskem času in deževnih dneh v domu ljudske prosvete, v poletnem času in ob lepem vremenu na igrišču TD-ja. 23. maja je 20 učencev sodelovalo na Titovi štafeti. Ustanovljena je bila taborniška organizacija, njen prvi sestanek je bil 29. junija 1951. V šol. l. 1951/52 je postal upravitelj šole Zorko Kotnik, trije roditeljski sestanki so bili dobro obiskani, šola je imela prostorske težave, število knjig se je v obeh knjižnicah precej povečalo. (ŠK II, str. 15) V šol. l. 1953/54 se je še vedno poučevalo po odobrenih učnih načrtih iz leta 1953, na treh roditeljskih sestankih je bila udeležba dobra. Ker je po vojni

število otrok naraščalo, je bila nujna izgradnja nove velike šole. Ustanovljen je bil gradbeni odbor, Franc Kotnik – gradbeni tehnik, Zorko Kotnik – šolski upravitelj, Avgust Podgoršek – posestnik, Franc Steblovnik – posestnik in Vlado Basle – občinski tajnik. Ker ni bilo dovolj denarja, so namesto gradnje nove šole le krpali stari poslopji, zaradi prostorske stiske je pouk potekal dopoldan in popoldan, in celo v prostorih Krajevnega urada in doma Ljudske tehnike. (RN, str. 7) Posledica tega je bil slabši učni uspeh, na OŠ 71 %, na nižji gimnaziji samo 63 %. Ker je bilo malo učiteljev, so bili ti zelo obremenjeni. (ŠK II, str. 21) Šolska knjižnica je povečala obseg knjig na okoli 400, učiteljska je imela 421 knjig. Med počitnicami so popravili zunanost šolskega poslopja. (ŠK II, str. 23) V šol. l. 1954/55 je bil šolski obisk nad 95 %. (ŠK II, str. 28) Med počitnicami se je na šoli izvedlo kar nekaj popravil. V šol. l. 1955/56 se je 8. maja prvič praznoval krajevni praznik, na katerem so otroci padlih borcev deklamirali pesmi, šolski otroci pa so zapeli nekaj pesmi. Šolski obisk je bil kljub boleznim (škrlatinka, angina) zadovoljiv, in sicer 93,22 %. V šol. l. 1956/57 ni bilo zdravstvenega pregleda otrok. Šolski obisk je bil 96,02 %. Na počitniškem letovanju je bilo 6 otrok, eden med njimi ob Vrbskem jezeru na Koroškem. (ŠK II, str. 38, 39) V počastitev 20. obletnice ljudske revolucije so 25. maja 1961 izvedli telovadni nastop učencev celotne šole. Še vedno je bila velika prostorska stiska, učencem in učiteljem pa je primanjkovalo učbenikov in učnih sredstev. (ŠK II, str. 53-56) V šol. l. 1961/62 so na svoji njivi, s pomočjo Kmetijske zadruge, učenci posejali pšenico, ki jo je potem zadruga odkupila. Na občinskem tekmovanju v Šoštanju so se učenci pomerili na kvizu »Šaleška dolina včeraj, danes in jutri«, kjer so dosegli vse točke in 1. mesto. Šolski obisk je bil 96 %. (ŠK II, str. 59-61)

The image shows two pages of school progress reports (Izkaz) for Marije Trap. The left page is for the 5th year (1936/37) and the right page is for the 6th year (1937/38). Both reports show subjects, grades, and overall performance.

Page 10 (Left): Izkaz o šolskem napredku v 5. letu

Predmeti	Polletje		Letni uspeh	Podpis staršev, oz. njihovega mestotokov
	I.	II.		
Vednaja	coll. 5	coll. 5	I	
Veronauk	p.d. 4	p.d. 4		
Naravnoslovje in zgodovina	slovenski	p.d. 4	II	Slovenski, slovenski
	srbskohrvatski	p.d. 4		
	nemški	p.d. 4		
matematični				
Zgodovina	p.d. 4	p.d. 4		
Zemljepis	p.d. 4	p.d. 4		
Raznato in oblikoslovje	coll. 3	p.d. 4		
Poznavanje prirode	p.d. 4	p.d. 4		
Praktična gospodarska znanja	p.d. 4	p.d. 4		
Higijena	coll. 3	p.d. 4		
Gospodarstvo – gospodinjstvo				
Ročno delo	p.d. 4	p.d. 4		
Risanje	p.d. 4	p.d. 4		
Lepopisje	coll. 3	coll. 3		
Petje	p.d. 4	p.d. 4		
Telovadba po skoli. sestavi	p.d. 4	p.d. 4		
lozetal dni	opravičenih	1	Skupno II. vseh razredov	9
	neopravičenih	8		9
Datum izdane	20. 7. 1937			

For the transition to the next grade: *je sposobna*

Ljudmila Trap
razredna učiteljica

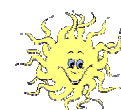
Page 11 (Right): Izkaz o šolskem napredku v 6. letu

Predmeti	Polletje		Letni uspeh	Podpis staršev, oz. njihovega mestotokov
	I.	II.		
Vednaja	coll. 5	coll. 5	I	
Veronauk	p.d. 4	coll. 5		
Naravnoslovje in zgodovina	slovenski	p.d. 4	II	Slovenski, slovenski
	srbskohrvatski	p.d. 4		
	nemški	coll. 5		
matematični				
Zgodovina	p.d. 4	coll. 4		
Zemljepis	p.d. 4	coll. 5		
Raznato in oblikoslovje	p.d. 4	coll. 4		
Poznavanje prirode	p.d. 4	coll. 4		
Praktična gospodarska znanja	p.d. 4	coll. 4		
Higijena	p.d. 4	coll. 4		
Gospodarstvo – gospodinjstvo				
Ročno delo	p.d. 4	coll. 6		
Risanje	p.d. 4	coll. 5		
Lepopisje	p.d. 4	coll. 4		
Petje	coll. 3	coll. 3		
Telovadba po skoli. sestavi	p.d. 4	coll. 5		
lozetal dni	opravičenih		Skupno II. vseh razredov	
	neopravičenih			
Datum izdane	10. 6. 1938			

For the transition to the next grade: *je sposobna*

Marjeta Trap
razredna učiteljica

Slika 10: Strani iz izkaza Marije Trap za šol. l. 1936/37 in 1937/38. (Foto: last Maje Mežnar)

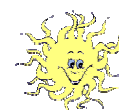

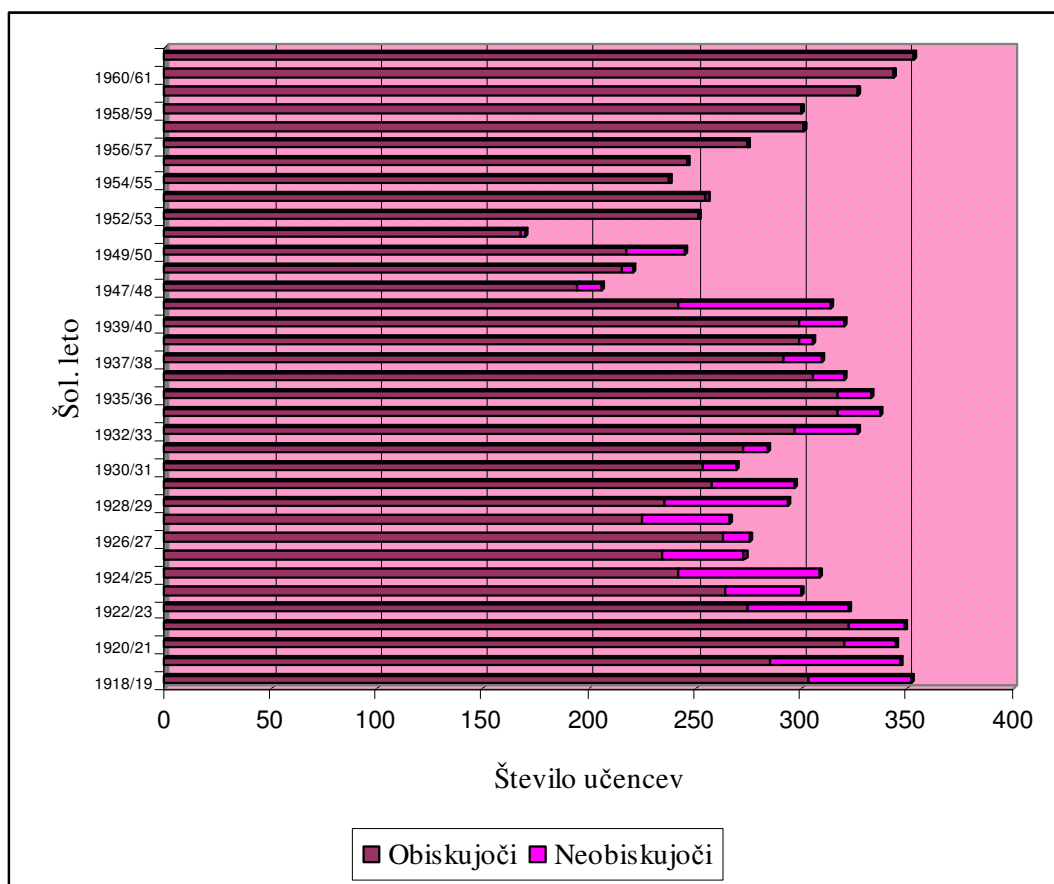
2.3.3 Število učencev

Za obdobje šol. l. 1940/41, 1942/43, 1944/45, 1945/46 in 1951/52 nisva našli podatkov.

Tabela 2: Število učencev v obdobju od šol. l. 1918/19 do šol. l. 1961/62.

Šol. l.	Šoloobvezni	Aktivni	Šmartno	Skorno	Vir
1918/19	352	303	263	40	ŠK I, str. 222, 224
1919/20	346	285	246	39	ŠK I, str. 230, 229
1920/21	344	320	272	48	ŠK I, str. 235, 233
1921/22	349	322	274	48	ŠK I, str. 239, 240
1922/23	322	275	240	35	ŠK I, str. 247
1923/24	300	264	219	45	ŠK I, str. 253
1924/25	308	242	242	ni podatka	ŠK I, str. 263
1925/26	273	234	200	34	ŠK I, str. 265
1926/27	276	263	225	38	ŠK I, str. 271
1927/28	266	225	225	ni podatka	ŠK I, str. 281
1928/29	294	235	205	30	ŠK I, str. 287, 288
1929/30	297	258	258	ni podatka	ŠK I, str. 300
1930/31	269	253	253	ni podatka	ŠK I, str. 304
1931/32	284	273	273	ni podatka	ŠK I, str. 314
1932/33	326	297	297	ni podatka	ŠK I, str. 321, 322
1933/34	337	317	317	ni podatka	ŠK I, str. 330
1934/35	342	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ŠK I, str. 338
1935/36	333	317	317	ni podatka	ŠK I, str. 344
1936/37	320	305	305	ni podatka	ŠK I, str. 346
1937/38	309	292	292	ni podatka	ŠK I, str. 351
1938/39	305	299	299	ni podatka	ŠK I, str. 356
1939/40	320	299	299	ni podatka	ŠK I, str. 362, 367
1940/41	320	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ŠK I, str. 362
1943/44	250	ni podatka	ni podatka	ni podatka	ŠK I, str. 379
1946/47	314	242	242	ni podatka	ŠK I, str. 383, 384
1947/48	206	194	194	ni podatka	ŠK I, str. 390
1948/49	221	215	215	ni podatka	ŠK I, str. 395, 401
1949/50	245	218	218	ni podatka	ŠK I, str. 403, 405
1950/51	170	168	168	ni podatka	ŠK I, II, str. 406, 3
1952/53	251	251	251	ni podatka	ŠK II, str. 19
1953/54	255	255	255	ni podatka	ŠK II, str. 25
1954/55	238	238	238	ni podatka	ŠK II, str. 39
1955/56	246	246	246	ni podatka	ŠK II, str. 35
1956/57	275	275	253	22	ŠK II, str. 37
1957/58	301	301	277	24	ŠK II, str. 41
1958/59	300	300	289	21	ŠK II, str. 45
1959/60	326	326	309	17	ŠK II, str. 49
1960/61	343	343	312	31	ŠK II, str. 53
1961/62	353	353	328	25	ŠK II, str. 59

Graf 2: Število učencev v obdobju od šol. l. 1918/19 do 1961/62.

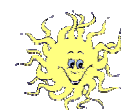
Tabela 2 in graf 2 prikazujeta št. vpisanih oziroma šoloobveznih otrok na centralni šoli OŠ v Šmartnem ob Paki in na podružnični šoli v Skornem ter skupno število obiskujočih v času od konca I. svetovne vojne do preselitve v novo šolo. Tudi v tem obdobju ni bilo podatkov o št. učencev za vsa šolska leta, zlasti za podružnično šolo v Skornem, ki je bila v šol. l. 1975/76 ukinjena. Število učencev, ki so obiskovali šolo v začetku 20. let 20. stol. sprva narašča, potem upada do šol. l. 1927/28, potem zopet narašča do šol. l. 1935/36, potem zopet upada. Ker podatki o št. učencev v Skornem od šol. l. 1929/30 do 1955/56 niso bili na voljo, slika o dejanskem št. učencev ni realna, dejstvo pa je, da od šol. l. 1949/50 št. učencev zopet naraščalo in je bila zato izgradnja nove šole nujno potrebna.

Slika 11: Učenci v Skornem, rojeni 1922-1926 z učiteljem Rutterjem, šol. l. 1935/36. (Foto: last Maje Mežnar)

Slika 12: Fotografija učencev iz leta 1949, učitelj Kozovinc. (Foto: last Slavka Glasenčnika)

2.4 Osnovna šola v Šmartnem ob Paki od leta 1962 do danes

2.4.1 Pomembni dogodki

2. 9. 1962 je bila otvoritev nove šole, OŠ Jože Letonje – Kmet, Šmartno ob Paki. Nova upraviteljica je postala ga. Kristina Vah. (ŠK II, str. 65) V šol. l. 1964/65 prične delovati šolska kuhinja (ŠK II, str. 118), v šol. l. 1966/67 se prične izvajati mala šola. (ŠK III, str. 32) V šol. l. 1968/69 je Vzgojno-varstvena ustanova Šoštanj za predšolske otroke odprla varstveni oddelek za predšolske otroke (ŠK III, str. 74), v OŠ pa je začela delovati socialna služba. (ŠK III, str. 83) V šol. l. 1970/71 so pričeli izvajati petdnevni delovni teden. (ŠK III, str. 108) 15. maja 1971 so začeli z dozidavo šole (ŠK III, str. 92), 28. novembra 1972 je bila slavnostna otvoritev prizidka. V tem šol. l. so pričeli izvajati enoizmenski pouk (ŠK III, str. 138), v šol. l. 1974/75 pa začno izvajati dopolnilni in dodatni pouk. (ŠK IV, str. 6) Tega leta so v šolski kuhinji pričeli kuhati kosila za učence. (ŠK IV, str. 11) 17. maja 1975 je pionirski odred OŠ v Šmartnem ob Paki prejel Kipec kurirja Jovice - najvišje zvezno priznanje, namenjeno vsestransko najbolj prizadevnemu pionirskemu odredu v Jugoslaviji. (ŠK IV, str. 13) V tem letu so sprejeli in podpisali samoupravni sporazum o združevanju v organizacijo združenega dela Vzgojnoizobraževalnega zavoda Velenje (ŠK IV, str. 16), šola postane TOZD OŠ bratov Letonje Šmartno ob Paki. (ŠK IV, str. 16)

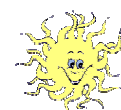

Slika 13: Urejanje šolske okolice. (PK I, str. 60)

Slika 14: Predsednik ZPM Slovenije Niko Lukež izroča najvišje priznanje Vlasti Špeh, predsednici odbora pionirskega odreda. (ŠK IV, str. 13)

V šol. l. 1975/76 je bil uveden bil nov pravilnik o ocenjevanju, za nadarjene učence pa dodatni pouk pri slovenskem jeziku. (ŠK IV, str. 26, 32) V šol. l. 1977/78 so prvič organizirali šolo v naravi. (ŠK IV, str. 71) V šol. l. 1980/81 je bil organiziran oddelek varstva vozačev za vse tiste učence, ki so se v šolo vozili z avtobusom. (ŠK IV, str. 113) Od 5. do 13. maja 1984 so potekale aktivnosti ob 150. obletnici šole, 12. maja je v telovadnici šole potekala osrednja slovesnost, ko so izdali tudi bilten z naslovom »150 let organiziranega šolstva v Šmartnem ob Paki«. (ŠK V, str. 6-10)

150 LET

ORGANIZIRANEGA OSNOVNEGA ŠOLSTVA
V ŠMARTNEM OB PAKI

Šmartno ob Paki 1984

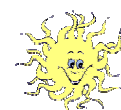
Slika 15: Naslovnica biltena avtoric Slavice Pečnik in Lije Modrijan. (Pečnik / Modrijan 1984)

Slika 16: Kolektiv v šolskem letu 1983/84. (ŠK V, str. 12)

V šol. l. 1984/85 je Glasbena šola Frana Koruna Koželjskega ustanovila na šoli oddelek glasbene šole. (ŠK V, str. 38) V šol. l. 1986/87 so pričeli izvajati fakultativni pouk angleškega jezika (ŠK V, str. 60), ustanovljen je bil računalniški krožek (ŠK V, str. 56), na republiškem srečanju je pionirska gledališka skupina pod mentorstvom Slavice Pečnik za predstavo Medved z vrtnico prejela zlato Linhartovo značko. (ŠK V, str. 61) 27. marca 1990 so vsi učenci sodelovali na kulturnem dnevu Iz babičine skrinje. (ŠK V, str. 105-107) V šol. l. 1990/91 so prvič potekale novoletne počitnice. (ŠK V, str. 131) V šol. l. 1992/93 je postala ravnateljica šole ga. Nevenka Hofer (ŠK V, str. 134), šola se je vključila v projekt treh ocenjevalnih obdobj (ŠK VI, str. 4), 8. januarja 1993 so šolo preimenovali v Vzgojno-izobraževalni javni zavod OŠ bratov Letonja Šmartno ob Paki. (ŠK VI, str. 20) 22. aprila 1994 so praznovali 160 let šolstva v Šmartnem ob Paki, 15-letnico otroške skupine Gledališča pod kozolcem, izdali so tudi bilten z naslovom »160 let šolstva v Šmartnem ob Paki«. (ŠK VI, str. 42) Novembra 1996 je minister za šolstvo g. Slavko Gaber otvoril računalniško učilnico. (ŠK VI, str. 104) Slavica Pečnik je v okviru projekta Upanje za Afriko s patrom g. Mihom Drevenškom iz Zambije podpisala listino o botrstvu malemu Davisu Shawi, dečku brez staršev, za finančno pomoč pri njegovem izobraževanju. (ŠK VI, str. 131) 14. maja 2000 je bil ustanovljen šolski sklad Z roko v roki (ŠK VII, str. 12), v šol. l. 2001/02 postane vršilec dolžnosti ravnatelja g. Bojan Juras (ŠK VII, str. 33), ki je naslednje leto imenovan za ravnatelja. 24. 6. 2003 Mladinski pevski zbor nastopi s slovensko himno v parlamentu v Ljubljani. (ŠK VII, str. 97)

Slika 17: Mladinski pevski zbor je pod vodstvom Anke Jazbec zapel slovensko himno v parlamentu. (ŠK VII, str. 97)

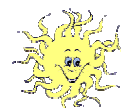

V šol. l. 2003/04 je na šoli potekal projekt Solarno partnerstvo (ŠK VII, str. 117), v okviru katerega so na streho šole namestili sončne kolektorje, s pomočjo katerih se je pričela ogrevati voda. (ŠK VII, str. 110)

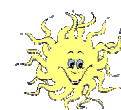
Slika 18: V mednarodnem ekološkem projektu je sodelovalo 20 učencev Sonnenhauptschule iz Gleisdorfa in 20 učencev OŠ bratov Letonja. (ŠK VII, str. 121)

Jeseni 2003 so pričeli z deli za izgradnjo prizidka k šoli in k telovadnici. (ŠK VII, str. 110) 3. septembra 2004 je minister g. Slavko Gaber z metom na koš otvoril prizidek telovadnice. (ŠK VII, str. 107) V šol. l. 2004/05 je pod vodstvom ge. Anke Jazbec mladinski pevski zbor prejel zlato priznanje v Celju in dosegel 2. mesto na državnem tekmovanju v Zagorju ob Savi. (ŠK VII, str. 114) V šol. l. 2005/06 je bila uvedena devetletka, v kateri so uvedli tudi izbirne predmete. (ŠK VIII, str. 20) 6. decembra 2005 je bila organizirana uradna slovesna otvoritev 4 novih učilnic v prizidku šole z novo šolsko kuhinjo, ki se jo je udeležila državna sekretarka Ministrstva za šolstvo in šport ga. Alenka Šverc. (ŠK VIII, str. 31, 32) V šol. l. 2006/07 je knjižnica pridobila prostor za čitalnico, šola pa prostor za arhiv in učilnico za izvajanje individualnega pouka (ŠK VIII, str. 58, 59), uredila se je okolica šole. Jeseni je šolo obiskal minister za šolstvo in šport g. Milan Zver. (ŠK VIII, str. 63)

2.4.2 Zanimivosti

V šol. l. 1962/63 je pričela poskusno obratovati šolska kuhinja (ŠK II, str. 72), v sedmem in osmem razredu so uvedli predmet komunalna vzgoja. Zaradi hude zime in močnih zametov so bile polletne počitnice podaljšane za en teden (ŠK II, str. 67), zaradi dokončanja del v novi šoli pa je bilo kar nekaj motenj pouka med letom. Na šoli je bilo še vedno veliko pomanjkanje učbenikov (ŠK II, str. 69), vsakdanja praksa je postalo obiskovanje problematičnih primerov na domu, obisk pouka je bil 96,77 % (ŠK II, str. 71), izvajali so veliko interesnih dejavnosti (ŠK II, str. 72), vsi učenci pa so dosegli pozitivni uspeh. (ŠK II, str. 75) V šol. l. 1963/64 je pouk še potekal v dopoldanski in popoldanski izmeni (ŠK II, str. 90), v 7. in 8. razredu pa samo dopoldan (ŠK II, str. 91), obisk pouka je bil 96,06 %. (ŠK II, str. 96) V šol. l. 1965/66 je bil organiziran zdravniški pregled samo za šolske novince (ŠK III, str. 12), jeseni pa so učenci priskočili na pomoč zadrugi in ji pomagali obirati hmelj. (ŠK III, str. 19) V šol. l. 1966/67 je bil ukinjen pouk srbohrvaščine v 7. in pouk gospodinjstva v 6. razredu. (ŠK III, str. 24) V šol. l. 1967/68 kar 47 učencev ni izdelalo razreda (ŠK III, str. 44), v okviru poklicnega usmerjanja so osmošolci izvedli ekskurzijo v tovarni TAM in Zlatorog v Mariboru (ŠK III, str. 51), literarni krožek pa je izdal šolski časopis Naši utrinki. (ŠK III, str. 52) V šol. l. 1968/69 je prvič tekmovalo 132 učencev za Kajuhovo bralno značko. (ŠK III, str. 70) V šol. l. 1969/70 je začela delovati socialna služba, ki je poskrbela za socialno ogrožene učence. (ŠK III, str. 83) V šol. l. 1970/71 so pouk motile garje (ŠK III, str. 93), zdravstveno so bili pregledani učenci 1. in 8. razreda (ŠK III, str. 96), v malo šolo pa so bili vključeni vsi učenci bodočega 1. razreda. V šol. l. 1971/72 je bila v 1. razredu uvedena nova matematika (ŠK III, str. 98), za manj nadarjene učence pa je bil organiziran dopolnilni pouk. (ŠK III, str. 97) V šol. l. 1972/73 je bilo zgrajenih 6 učilnic za predmetni pouk, telovadnica, jedilnica in zbornica z upravnimi prostori ter velika šolska avla, preuredili so tudi nekatere prostore v starem delu šole (ŠK III, str. 122), vsi učenci so bili zdravstveno pregledani (ŠK III, str. 129), uveden je bil oddelek podaljšanega bivanja (ŠK III, str. 123), mala šola pa je delovala v okviru vrtca. (ŠK III, str. 129) V šol. l. 1974/75 so učitelji pričeli z uvajanjem učnih listov (ŠK IV, str. 6), izvedli so tekmovanje mladih matematikov (ŠK IV, str. 7), učence sta pregledala zobozdravnik in zdravnik (ŠK IV, str. 9), šola je bila izbrana za uvedbo celodnevne pouka, ki pa zaradi pomanjkanja sredstev ni bil uveden (ŠK IV, str. 10), učenci so pustili na koncu šol. l. v šoli vse učbenike, manjkajoče pa so nabavili iz prispevka staršev. (ŠK IV, str. 12) V šol. l. 1975/76 so pri fiziki pričeli z izvajanjem eksperimentov (ŠK IV, str. 27), uveden je bil nov predmetnik v šestem razredu (ŠK IV, str. 26), izvajati so pričeli nov pravilnik o ocenjevanju. (ŠK IV, str. 32) V šol. l. 1976/77 je bil uveden nov predmetnik v 7. razredu (ŠK IV, str. 28), ustanovljena je bila »zelena straža«, v kateri so učenci skrbeli za urejenost šole in njene okolice (ŠK IV, str. 56), Matjaž Dvornik je postal državni prvak na prvenstvu letočih modelov raket. (ŠK IV, str. 63) V šol. l. 1977/78 so prvič organizirali šolo v naravi, petošolci so odšli na smučanje na Sleme, četrtošolci na plavanje v Šoštanj (ŠK IV, str. 71), vsem učencem so v šoli nabavili učbenike in delovne zvezke (za učbenike je sredstva prispevala Občinska izobraževalna skupnost, delovne zvezke so plačali starši). (ŠK IV, str. 71) V šol. l. 1978/79 so uram sledili 5-minutni odmori, glavni odmor je trajal 20 minut (ŠK IV, str. 80), za učence 7. razreda je bil organiziran tečaj prve pomoči (ŠK IV, str. 88), v 8. razredu je bil uveden nov predmetnik. (ŠK IV, str. 81) V šol. l. 1979/80 so JPI potekale pod naslovom »Narava, zdravje, lepota« učenci so izvedli zbiralne akcije papirja, PVC-materiala, izdelali so 8 ptičjih krmilnic, negovali zelene površine ob spomenikih ter

izvedli eno solidarnostno akcijo, (ŠK VI, str. 100), ob smrti tovariša Josipa Broza – Tita so od 5. do 9. maja 1980 potekale žalne slovesnosti. (ŠK IV, str. 102)

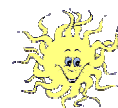

Slika 19: Častna straža v avli šole ob smrti predsednika. (ŠK IV, str. 101)

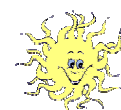

Slika 20: Učenci so se lotili čiščenja »divjih« smetišč v bližnjih gozdovih. (ŠK IV, str. 105)

V šol. l. 1980/81 je bil organiziran oddelek varstva vozačev (ŠK IV, str. 113), naslednje šol. l. so bile uvedene tritedenske zimske počitnice, prvomajskih prostih dni pa ni bilo. (ŠK IV, str. 130) V šol. l. 1982/83 je postala ravnateljica Marija Cigala (ŠK IV, str. 141), po drugi uri je bil uveden 15-minutni odmor za malico, po tretji pa 20-minutni rekreativni odmor. (ŠK IV, str. 142) ERA TOZD kmetijstvo je dala v najem njivo novo ustanovljeni šolski zadrugi. (ŠK IV, str. 150) V šol. l. 1984/85 so uvedli nov učni načrt in predmetnik v 1., 2. in 3. razred, in sicer pri glasbeni, likovni in telesni vzgoji ter kulturnih in športnih dnevih od 1. do 8. razreda. (ŠK IV, str. 157) V šol. l. 1985/86 je Barbara Merzлак na festivalu otroških popevk Blejski srček dosegla drugo mesto, Andrej Hofer pa s pesmijo Lev prvo mesto (oba kot člana gledališkega krožka, pod mentorstvom Slavice Pečnik). (ŠK V, str. 51) V šoli so nabavili sedem računalnikov, enega pa so prejeli kot nagrado Pionirskega lista za zbiranje novih naročnikov. (ŠK V, str. 40) V šol. l. 1986/87 so pričeli izvajati fakultativni pouk angleškega jezika (ŠK V, str. 60), pričeli so z obvezno uporabo papirnatih prtičkov pri malici (ŠK V, str. 56), eno število šolskega glasila Utrinki so izdali celo v nemškem jeziku. (ŠK V, str. 61) V šol. l. 1990/91 so ukinili rekreativni odmor in podaljšali odmor za malico (ŠK V, str. 115), organiziran je bil šolski avtobusni prevoz za učence iz Gorenja in Skornega. (ŠK V, str. 120) V šol. l. 1991/92 so uvedli Dan slovenske šole (ŠK V, str. 135), v počitnicah pa so prekrili streho šole. (ŠK V, str. 137) Skupščina RS je sprejela radikalne novosti v šolstvu, šolo so opredelili kot javno službo, na novo so uredili način njenega upravljanja in financiranja. (ŠK V, str. 146) V šol. l. 1993/94 so razpustili učbeniški fond, učbenike so prodali učencem, denar pa so porabili za nakup nujno potrebne opreme (ŠK VI, str. 7), med učenci so izvedli natečaj in izbrali znak šole. (ŠK VI, str. 43) V šol. l. 1995/96 je v tekmovanju iz nemškega jezika Maja Žerjav osvojila zlato priznanje. (ŠK VI, str. 87) 11. novembra 1995 je nastala izredna številka, oziroma predhodnica »tapravega« Občasnika, katerega mentorica je bila učiteljica ga. Slavica Pečnik, na področju smučanja je bila zelo uspešna učenka 4. razreda Ana Drev, na področju plavanja pa Bojan Knez. (ŠK VI, str. 88) 5. marca 1997 je bil v okviru projekta Na krilih domišljije realiziran dan odprtih vrat šole, na katerem so učenci gradili z Lego kockami (ŠK VI, str. 106), Ana Drev je na področju smučanja dosegala dobre rezultate, na atletskih tekmovanjih pa Anja Rak, učenka 5. razreda. (ŠK VI, str. 108) V šol. l. 1997/98 so na dnevu odprtih vrat, meseca oktobra, učenci ustvarjali z naravnimi materiali (ŠK VI, str. 125), na športnem področju pa sta

blesteli atletinja Anja Rak in smučarka Ana Drev. (ŠK VI, str. 130) V šol. l. 1998/99 sta Tjaša Steblovnik in Iztok Vrenčur prejela zlato Preglovo priznanje, Iztok Vrenčur pa še zlato priznanje iz znanja zgodovine. (ŠK VI, str. 152, 153) 13. maja 1999 so na naravoslovnem dnevu, v prometni nesreči, umrli štirje učenci 5. razreda, Matic Batista, Kristina Vrečer, Tina Meh in Sabina Drev. Na nezavarovanem železniškem prehodu je na povratku iz jame Pekel prišlo do silovitega trčenja avtobusa z vlakom. (ŠK VI, str. 156) V šol. l. 1999/2000 je bil prvič organiziran naravoslovni tabor za učence 7. razreda. (ŠK VII, str. 4) V šol. l. 2000/01 je specialna pedagoginja prvič nudila individualno strokovno pomoč učencem z učnimi težavami, od 1. do 3. razreda (ŠK VII, str. 34), osmošolci so se na valeti poslovili s plesnim venčkom (ŠK VII, str. 36), 15. decembra 2000 je bil v okviru projekta Na krilih domišljije dan odprtih vrat šole z naslovom V deželi klobukov (ŠK VII, str. 35), mladinski pevski zbor je z zborovodkinjo Anko Jazbec prvič nastopil na mladinskem festivalu v Celju, kjer so prejeli srebrno plaketo in nagrado občinstva (ŠK VII, str. 39), ob koncu šol. l. so izdali zgoščenko s pesmimi obeh pevskih zborov (ŠK VII, str. 39), Luka Kladnik je prejel zlato plaketo za linorez, Lidija Ažman zlato priznanje iz znanja zgodovine, Mladinski pevski zbor pod vodstvom Anke Jazbec zlato priznanje na državni reviji v Zagorju ob Savi, Anja Rak je postala državna prvakinja na krosu v Litiji, Ana Drev pa je postala članica državne reprezentance v alpskem smučanju. (ŠK VII, str. 11)

ERROR: stackunderflow
OFFENDING COMMAND: ~

STACK: